

Een fascinerende poging tot toneelspelen

Theater Over de kunst. Door Maatschappij Discordia. Gezien: 9/2 Theater Frascati, Amsterdam. Te zien t/m 13/2 aldaar. Inl.: www.discordia.nl

●●●●○

Door KESTER FRERIKS

Deze uitspraak van schilder Geer van Velde geldt als motto voor *Over de kunst*, de nieuwste voorstelling van Maatschappij Discordia: „De kunst is het risico, een oprechte poging tot het onmogelijke, het onbekende.”

Regisseur Jan Joris Lamers is als toneelkunstenaar geobsedeerd door dit „onmogelijke”. Telkens

weer toont hij aan toeschouwers de weg die regisseur en spelers afleggen naar een voorstelling. Soms is Lamers' dramaturgie rafelig en ondoorgroendelijk, maar altijd intrigerend.

We kijken naar metershoge, houten planken die de bühne markeren. Acteurs Lamers, Annette Kouwenhoven, Jorn Heijdenrijk en Miranda Prein leggen houten planken op die speelvloer. In dit schildersatelier komt een toneelvoorstelling tot stand. Kostuums worden gepast, scènes uitgeprobeerd en Lamers stelt cruciale vragen, als: „Ik zeg een tekst. Is die

dan van mij?” Of: „Vroeger was suggestie voldoende, nu moet het realistisch zijn. Waarom?”

Lamers' stijl is welbewust anti-realistisch. Het is abstracte toneelkunst met picturale verwijzingen naar Matisse, Morandi, Malevitsj. Fraai opgebouwd is de irritatie tussen regisseur Lamers en de spelers. Vooral Miranda Prein, die fingeert ouderwetse opvattingen te hebben, krijgt van de regisseur bitse reacties. In een verstilde, ook dreigende performance gieten de spelers vloeibare klei over acteur Heijdenrijk heen. Langzaam verandert hij in een standbeeld.

Zowel de spelers als de toeschouwers zwerven door deze fragiele vorm van toneelschilderkunst. Zo komt Annette Kouwenhoven op met een stuk wit papier, een spijker en een hamer. Ze timmert het stuk papier vast, hangt de hamer aan de spijker: opeens zijn die drie elementen tot een kunstwerk geworden. Als de voorstelling „af” dreigt te raken, houden Lamers c.s. ermee op. Zo ziet de toneelreis naar het onbekende er dus uit: als een streven met spel en woorden iets uit te drukken dat echt is. *Over de kunst* is op weerbarstige wijze fascinerend.